

1234567

בעוהש"תו יהי בריא ואחר איזה שבועות נסע
השר שלום לסטרעליסק ולקח עמו את חתנו.
ודרכו של רבינו הק' השרף שבליל שבת שפך
כל הכלי של המלח ועם הפלפלין לתוך מאכלו
והשירים האלו נתן לאנשים הגדולים ברום
המעלה ולמי שנתן השיריים הוכרח לאכול כולו
בלי גרעון ואז עמד זקני הלב שמח אחורי
כסאו ונתן לו אלו השירים (אעפ"י שהוא עפ"י
הטבע נגד חולי הריאה) ואכלו כולו והי' לו
לרפואה.

(ט) עוד מהנ"ל כשהי' א"ז השר שלום בלבוב
קודם פטירתו לדרוש ברופאים על
כאב עיניו באו אז לכבודו ללבוב הרבה
אדמורי"ם צדיקי דורו ונתאספו הרבה אלפים
חסידים ובתוכם הגה"ק מהרי"א מקאמנא,
והגה"ק מהרי"א מזידטשוב והגה"ק מו"ה
אברהם מסטרעטין, והגה"ק מה"ר שמעלקא
מסאסוב, והגה"ק מה"ר אברהם ממיקאלייעב,
ופקדו עליו הרופאים שלא טוב עבורו היגיעה
ועבודה ורוב דיבורא) ע"כ נחלט שלא ישב
בליל שבת אצל השלחן וציוה זקני השר שלום
לשלוח להצדיקים הנ"ל שינהלו השלחן במקומם
וכששמע זקני הלב שמח שחותנו הק' הוא
בלבוב נסע ג"כ לבקרו על שבת"ק וכשבא
הגבאי ואמר שחתנו מאלעסק בא ג"כ והשיב
לו „אם תתני הוא בכאן מוכרח אני איה"ש
לישב בשלחן לכבודו" ותומ"י ציוה להודיע
להצדיקים שהתיישב בעצמו לישיב אצל השלחן
אשר לפני ה'. ולהע"צ ר' אברהם ממיקאלייעב
עמד כסאו אצל כסא הלב שמח ודרכו של
הר"א ממיקאלייעב היה שהלך השטריימל עד
עיניו וכשבא הלב שמח לשלחן חותנו הגביה

(א) עיין במס' נדרים דף מ"א הדיבור קשה

לחולי עינים.

הק' ר' אברהםמטשי את עיניו ואמר דמיתי אז
א בער קומט ודו"ק.

(י) עוד מהנ"ל כשהי' בבעלו אצל חותנו הק'
גי' פ"א על שבת, הרבה גדולים
וצדיקים ואחר שבת ישבו במסיבת מרעים
באחדות אחד וחזרו את הד"ת שאמר השר
שלום בשבת"ק אצל שלחנו הטהור ונעשו
סכסוך גדול ביניהם זה אמר בכה וזה אמר
בכה האיך הי' כוונת הרבי והי' אז בשם הגה"ק
מהר"ש מקאמינקא ז"ל והגה"ק ר' שמעון
מיעריסלאוו ז"ל ועוד צדיקים וקדושים וכל
אחד אמר דעה שלו עד שנגמר ביניהם הלא
ר' העניכיל חתן הרבי הוא כותב תמיד את
הד"ת נראה האיך כתב הוא ושאלו אותו והביא
הספר שכתב בו התורה והי' נכתב בו באופן
אחר לא כאחד מהם אז נגמר בניהם לשאול
את פה קדשו של השר שלום וכשבא לבית
קדשו פתח הקדוש מקאמינקא את פיו בחכמת
קדשו הבאתי את כולם להחדך ללמוד וכל
אחד אמר דעתו ואח"כ השיב זקני השר שלום
והראה באצבע עליהם אמרתי כמוך וכמוך
וכמוך וכו' אבל יותר הי' סברתי על דעת חתני
ר' העניכיל.

(יא) כתב לי ש"ב הגה"צ מו"ה ברוך רובין
שליט"א מקאלמייא שמעתי מכ"ק
אאמו"ר הה"צ ז"ל שהגה"ק מהר"ש מבעלו
עשה חתונה לנכדו בת בנו הה"צ ר' משה ז"ל
עם בן דו"ז הרה"ק מסטאבניץ ז"ל ועל החתונה
ההוא הי' הגה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממגלינצא
ז"ל מצד החתן גם זקני הק' מדאמבראווי כי
הי' אחי המחזותן ואגב זה הי' גם כ"ק אאמו"ר
הרה"ק מהר"ם מגלאגיב ז"ל ועמד אצל החופה
וראה שהה"צ מבעלו ז"ל והמאגלינצער היו
סידור קידושין וברכה ראשונה והה"צ מאלעסק

קדשו שאחר ימים ושנים נבנה באותו מקום בית דירת רבינו ומכיון באותו מקום שהה"ק הנ"ל לקה אז פתקאות ה' חדרו של רבינו לתפלה ולעבודת השם.

(ג) עוד מהנ"ל אחר פטירת הה"ק הנ"ל באות ב' באו אנשי עיר אלעסק אל זקני שר שלום ז"ל לשאול עצתו שיתן להם רב אב"ד ומנהיג שימלא מקום הה"ק הנ"ל והשיב להם „וואס פעלט אייך דען אין מיין איידעם ר' הענכעל" ואמרו לו אנשי אלעסק ליקח רבי לרב אב"ד צריכין הרבה הוצאות עבורו והשיב להם אל תפחדו בעזהשי"ת הוא ישפיע לכם פרנסה ג) והסכימו אז ביניהם לקבלו לרב אב"ד ולקחו אותו במוסכם כולם והי' שם למנהיג עד פטירתו ונתקיים בהם ברכת שלום.

(ד) עוד מהנ"ל אם כי טבעו תמיד בדרך הטוב והי' שוה לכל גפש והי' מתנהג רבנותו במדת טובו וענותנותו אבל בעת שנגע נדנדוד כל דהוא לעניני הדת הי' עובד בכל כוחו להעמיד הדת על תילה ד) ובפרט בעניני השגת גבול ה) רדף את המשיג גבול עד חרמה וידענא מעשה רב בעיר בויברקא הי' איש אחד מחסידיו ושמו ר' נפתלי תאומים והי' לו בית וחנות בשם וסמוך לביתו בתוך חצירו עמד בית א' שהי' שייך לאיש אחד ורצה שכינו

הי' ברכה אחריתא הגם שלא הי' אז כבר חתן הק' מבעלזא ז"ל א).

פרק ד. ענין רבנותו

(א) סיפר לנו כ"ק חותני הגה"צ שליט"א כשהי' עוד רבינו בבעלזא קבלו אותו אנשי עיר סטיאנאוו שיהי' עליהם לרב אב"ד ולנהל עדתם ואח"כ כשישב על כסא רבנות באלעסק בתהלתו חתם א"ע הק' חנוך דוב אב"ד אלעסק וסטיאנאוו.

לוצר החכמה

(ב) עוד מהנ"ל קודם כשבא רבינו לאלעסק הי' שם רב אב"ד הגה"ק ציס"ע סבא קדישא ר' בעריש פלאם זצ"ל והי' כגי נהור ורבים באים לאורו לקבל ברכתו הקדושה ולהנות מזיו תורתו ונתנו לו פתקאות בבקשתם. אירע פ"א שהי' אצלו הרבה אנשים והי' חם מאוד ואמר שיוציאו אותו לחוץ והוציאו אותו על כסאו והעמידו אותו אצל מקום א' ואמר טראגט מיך ווייטער וכן כסדר עד שבאו למקום א' אצל אילן ואמר שרוצה באותו מקום שציין ליקח פתקאות להשפיע ישועות לישראל שמרגיש במקום הזה קדושה יתירה ויעלה דרך שם תפלות בני"ב) ולפלא שכן הי' שנתקיים דברי

תנ"ח 1234567

וכו' שלהסתכל הי' ביכלתו ממקום אחר אלא רצה לילך לזה המקום שאחמול קבע בשם בזכותו ובזכות המקום יתקבל תפלתו.

(ג) לפי דאיתא שת"ח הוא בחינת שבת ואיתא בזוה"ק פ' תרומה אצל שבת כל ברכאן דלעלא ותתא ביזמא שביעאה תלין וכמו ששבת משפיע לימות החול כן ת"ח משפיע לישראל.

(ד) כמבואר בכתובות ק"ג: נהוג נשיאתך ברמה עיי"ש.

(ה) עיין בח"ר בדרך התפלה בדף כ' ע"ב.

(א) שאחר פטירת א"ו הרבנית הצ' מרת פרידא לקח לו רבינו לאשה זיווג שני הרבנית הצ' מ' חנה נכדת רבינו הגה"ק לוי יצחק מבארדיטשאו בעל קדושת לוי ז"ל.

(ב) ועיין בהקדמה של רבינו על הסידור דף א' מת שנא' באברהם אל המקום אשר עמד שם וכו' כי בתחלה המשיך אברהם טהרה על המקום ע"י תפלה ראשונה ואח"כ בבקר הלך למקום הזה שבין זכות המקום שנעשה המקום קדוש ואח"כ התפלה שלו יסייע על קבלת התפלה

למכור הבית והפך בה ר"ג הנ"ל לקנותו והלך איש אחר וקנה הבית ועשה לו בשם חנות והשיג גבולו בכפליים בקנין הבית ולקח ממנו הקונים בתחבולות שונות וקראו ר"ג לד"ת לרב דשם וסירב לילך לד"ת ונסע ר' גפתלי לאלעסק ולקח מכתב מרבינו לשכיניו החדש לילך לד"ת אל הרב דשם וסירב גם לזה וכתב לו רבינו עוד הפעם שילך לד"ת וסיים במכתבו „לבל יתחרט" ולא הטא אזנו גם לזה והזהיר אותו רבינו פעם ג' וכתב לו אם לא ילך עד ג"י „יהי ביתו מדור לשדין ולרוחין ללילין" ולא רצה לשמוע ונתקיים בו דבורו של רבינו שלסוף ג' ימים באו אצלו האורחים הנ"ל והתחילו להזיק בחפציו ובכלי בית ושברו והזיקו מה שמצאו כדרכם עד שלא הי' יכול לישן ובלילה א' סבר אולי מקרה הוא עד שאח"כ ראה שאינו עפ"י דרך הטבע והלך אל שכיניו הר"ג שיקנה ממנו הבית שמתחרט מה שלא ציית את רבינו והשיב לו ר"ג עתה איני קונה עד שאשאל מרבינו ובא לאלעסק ושאל אותו וא"ל אל תפחד מזה כלום כשיהי' שלך יהי נקי בעזהשי"ת וכן הי' שקנה הבית והחנות א) והי' אך טוב וחסד באוהלו.

(ה) כתב לי בני הב' המופלג כמר אליעזר

צבי נ"י שמעתי מגבאי של דו"ז

הה"ק מסאסוב ז"ל ששמע מהה"צ מסאסוב ז"ל הרבה פעמים בשם זקיני הלב שמח שאמר בשם חותנו הקדוש שכסא הרבנות באלעסק הוא סגולה לאריכות ימים ושנים.

פרק ה. יחוס צדיקי דורו אליו

(א) סיפר לי כ"ק חותני הגה"צ שליט"א הרבה מצדיקי וגאוני דורו שראו

(א) כמבואר במעילה י"ז: בן תלמיין נכנס

בברתי דקיסר ויצא ע"י ציוו רשב"י.

רוח קדשו וגודל ענותנותו וקדושתו ופרשותו עד למשגב היו אצלו להנות ב) מזיו קדשו דהיינו הגה"ק מו"ה יחזקאל משיניווע זצ"ל הגה"ק דו"ז מו"ה חנניא יו"ט ליפא זצ"ל אב"ד סיגעט. בני הה"ק מהר"א מזידטשוב ז"ל, הגה"ק ר' יוסף ר"ב ז"ל מקאסאני ועוד גאונים הרה"ג ר' יוסף בנימין רייך אב"ד דק"ק העליטש וגם הרה"ג ר' יהושע העשל וואלערה שטיין ראב"ד דק"ק רישא והרה"ג זקיני מחו בעל שו"ת מהר"י אשכנזי אב"ד זלאטשיב, והרה"ג ר' יחיאל מיכל מניזניב בעל מחבר הרבה ספרים והרה"ג אב"ד נאווריע ז"ל כהנה וכהנה וכתב לי דודי הרה"צ מהר"י שליט"א מסטאניסלאוו שאחר פטירת רבינו נסע נכדו הרה"צ ר' אשר ז"ל למכור ספריו למדינת פוילין ואז נתפלאו מאוד הרבנים האדמו"רים הקדושים משם על הסידור הק' לב שמח דהיינו הרה"ק מגור, אלכסנדר. פאריסאוו ואמרו שנראה מחיבוריו שהי' איש קדוש ונורא ולו עשר ידות בחכמת הקבלה ואם היו ידעו מקדושתו הגדולה אז היו נסעו אליו בחיים חיותו (ועיין בפרק ח' אות ו').

(ב) עוד מהנ"ל צדיקי דורו הרבה פעמים

כשבא להם איזה חולה מסוכן שלחו

אליו וכן עשו הצדיקים הקדושים מסאדיגערע

מהוסיאטען זצ"ל וידוע לי כשנחלה הרה"ק

(ב) עיין בסה"ק מאור ושמע פ' אחרי בעו"ה

ע"ז נחרב מקדש ראשון שהי' ממאסין באותן

הצדיקים שהי' מחמירין עליהם עבדות ה' והוכיח

אותן ובחרו באותן שהי' מיקל להם עבדות ה'

ובעו"ה עדיין השטן מרקד ר"ל וכו' ובאמת בלתי

אפשר להשיג ולידע על נכון מהשי"ת כ"א ע"י

שילך להצדיקים האמיתים ולקדושים אשר בארץ

המה מהם יוכל לידע דרכי ה' באמת ובאיזה

דרך ישכון אור עכלה"ק.

אביר יעקב מסאדיגורא וצ"ל ציוה בעצמו ליתן דילוג רב לאלעסק להתפלל עבורו (עיין בריש פרק י"ב).

(ג) **עוד** מהנ"ל הגה"ק מו"ה אברהם מסטרעטין ^{אוצר חכמת} ז"ל נסע על שבת א' לעיר בילקאמין

והי' אז לעת זקנתו והי' כבד עליו הדבור מאוד ואנשי שלומם של שני הקדושים רצו שיפגשו שניהם ביחד וכן עשו שפגעו שניהם במרכז אמצעי בכפר שבין בילקאמין ואלעסק והרה"ק מסטרעטין ז"ל כתב בידו הקדושה פתקא ונתן לזקיני הקדוש וביקש מאתו שיתפלל עבורו אז השיב לו זקיני מדוע כליתם חקכם חק הקדוש להתפלל בעצמכם לפני התיבה (כי ידוע שתפלתו של הק' מסטרעטין הי' בהתלהבות גדול ובקול חוצב להבות אש) אם לא הייתם פוסק מעבודתכם מלהתפלל לא הי' לכם מאומה.

(ד) **סיפר** לי חותני הה"צ שליט"א אז כשנפגשו שני הקדושים למקום אחד רבינו והגה"ק ר"א מסטרעטין ז"ל ובמקום הפגישה הי' יער קטן והלכו לשם שניהם וישבו שם על ספסלים זה נגד זה והסתכלו והביטו זה לזה זמן ארוך בלי שום דיבור קל ואח"כ עמדו ממעמדם והלכו איש לדרכו ואמר רבינו אח"כ עד עתה לא ידעתי כל כך מגדולות הצדיק מסטרעטין א).

(א) עובדא ידענא כפי הידוע הי' זקיני הגה"ק מהר"א מקאלוב ז"ל תלמיד הגה"ק רבי ר' שמעלקי ז"ל מניקלשפורג וכפי הידוע בעולם הי' שם פ"א הגה"ק רבינו אלימלך ז"ל ואמר הקדוש מהר"ש להקדוש מהר"א בזה הלשון הביטו בתלמידי זה (כוונתי הי' על זקיני הנ"ל) אם ראוי הוא להיות מורה הוראה בישראל והגביה הקדוש מהר"א את גביני עיניו והסתכל בזקיני הנ"ל מראשו ועד רגליו ואח"כ כתב הקדוש מהר"ש כתב הורמגא לתלמידו הנ"ל והקדוש מהר"א התם א"ע ג"כ על

(ה) **עוד** מהנ"ל כשנחלה הגה"ק רבינו בעל דברי חיים ז"ל קודם פטירתו בא

דילוג רב מצאנו להתפלל בעדו ונכנס אאמור"ר הרה"צ ר' אנטשיל ז"ל (חתנו של רבינו) חדר"ה ושאל אותו מה זה שאיני רואה שיתפלל חותני על רפואת הקדוש מצאנו והשיב לו „איך דארף מיך ביא דיר נישט מעלדען" ואח"כ ביום שלאחריו בא עוד הפעם דילוג רב להתפלל בעדו לרפואה ואח"כ נשמע בין האנשים מפטירת הגה"ק מצאנו ז"ל ולא הודיעו לו כמובן ובליל שבת אצל השלחן התחיל לומר תורה ב) בהתעוררות גדול על הפסוק שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי, הרים אלו הצדיקים ההורים לעם דרכי ד' ולכך בעת הסתלקות הצדיק אשא עיני מאין יבא עזרי, והתי' עזרי מעם השם בעת שהצדיקי' משתעשעים אצל השם הם ישתתפו לעורני וידוע שעוה"ז נקרא חצר נגד עוה"ב ומבקשים אנחנו שתולים בבית ה' הצדיקים שהם שתולים בבית ה' שיהי' בחצרות אלהינו יפריחו שאז ישפיעו ג"כ שפע ג) למטה וזה פשט הכתוב אשכון ואת דכא ושפל רוח ודרשינן במס' סוטה ה: ר"ה ור"ח ח"א אתי דכא וח"א אני את דכא ואני אומר ששניהם אמת זה שאמר אני את דכא היינו אם הצדיק הוא עוד בזה העולם הקב"ה כביכול שוכן אצלו אבל אחר פטירת הצדיק לעוה"ב שהצדיק העניו הוא למעלה אצל הקב"ה אז אתי דכא הקב"ה מגביהו למעלה מכל המלאכים וזה הפשט עושה שמים

הכתב בהסכמתו רק על מה שראה אותו בראי בעלמא והבן.

ב) וזה הד"ה מובא באריכות בהסידור דף ר"ט הספד על חותנו הק'.

ג) דבור זה מפורש יוצא בהסידור דף קפ"ה רפ"ב ע"ב ודף רצ"ט כפי הידוע שהי' זה הפסוק

וארץ עושה היא ל' הוה כידוע בזה"ק שהצדיק ע"י תורה ותפלה שלו נעשה שמים חדשים לכך שייד עושה ל' הוה א) עכ"ד קדשו והאנשים שהיו אז אצל השולחן הבינו שאלו הד"ת אמר רבינו ז"ל על פטירת הגה"ק מצאנו זי"ע ב).

(ו) עוד מהג"ל כשהי' עוד רב בסטיאנאו (עיין פרק ד' אות א') נסע דרך שם הרה"ק ר' אשר מסטאלין ז"ל והלך רבינו לקבל פניו ג) והלך נגדו בלבוש פשוט של

תמיד מרגלא כפיו של זקני רבינו זצ"ל שהי' תמיד עבודתו וענין השתתפות נשמות מעולם הבא לעוה"ז כידוע וכמו שרואין בחבוריו הקדושים. ועיין ביוסף תהלות בתהילים וז"ל עפ"י מ"ש בזה"ק צדיקים גדולים בעוה"ב יש להם כח לבא בעוה"ז אל הצדיקים ללמדם תורה ולעזרם במצות וז"ש שתולים בבית ה' בעוה"ב עי"ז בחצרות אלהינו בתי מדרשות יפריחו לצדיקים ע"כ.

א) ובה"ל עפ"י מ"ש בפרשה מקץ אצל יוסף אשר הוא עושה כתיב ב"פ וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו באשר ה' אתו, ואשר הוא עושה ה' מצליח עפ"י מרז"ל צדיק גזור והקב"ה מקיים וידוע שיוסף הוא יסוד צדיק וכל זמן שהי' אצל אביו הי' יעקב צדיק הדור ואח"כ כשירד למצרים ואביו נשאר בארץ כנען הי' יוסף במצרים הצדיק וזה כתיב ויקראו לפניו אברך ומפרש התרגום דין אבא למלכא פי' שהוא נקרא בחי' אבא למלכו של עולם שמקיים גזירותיו של יוסף הצדיק וזה וכל אשר עושה ה' מצליח בידו ל' הוה פי' שהכל הי' ברשות של יוסף ופי' הכתוב אח"כ באשר ה' אתו כמ"ש רבינו אני את דכא כנ"ל וממילא הי' מצליח ודו"ק.

ב) ועיין בסה"ק עירין קדישין מקדוש ישראל מרזין ז"ל בשבת חזון, כי הצדיק יכול להרגיש בגופו כל מיני השתנות שנעשה בעולם בכל פעם ע"כ לשה"ק.

ג) כמו דאיתא בנדה ל"ג: אי איכא צורבא

בד"ד) (שנקרא אז קיטיאיוע) ושאל אותו הק' מהר"א ז"ל היתכן שחתנו של הה"ק מבעלו ילך בבגד כזה והשיב לו רבינו מה אעשה שאיני רוצה להיות לעול ולמשא על הקהל ואמר לו הה"ק מסטאלין ווערט מען א רבי ומברכים נשים אין מען בעט זיד אויס געלד והשיב לו רבינו במדת ענותנותו דרכו של חותני ה"ק בקריאת מגילה לקרוא הרבה פסוקים ביחד ואמרתי פשט על איזה מהם כוונת קדשו ודרשתי סמיכין ותהי אסתר נשאת חנה) בעיני כל רואיה לא בקשה אסתר דבר מרומז לבחינת צדיק שאם לא בקשה דבר עי"ז ותהי נשאת חן ע"כ בחרתי לי דרך זה להיות בבחי' לא בקשה דבר (עיין לקמן פרק ח').

(ו) עוד מהג"ל אי שחסיד א' שהי' מחסידי הה"ק מהוסיאטין ז"ל פ"א בבקר כשקם ממטתו אמר שמעו נא החלום אשר חלמתי שהייתי באלעס אצל הרבי. אבל זה לא יהי' רק אם אהי' משוגע ויהי' כאשר פתר כן הי' שבעוד אותו יום נשתגע ר"ל ו) והביאו אותו אל הה"ק מהוסיאטין ז"ל ואמר בפיו הקדוש הלא הוא בעצמו פתר חלומי ע"כ מוכרחים לקיים פתרונו והובילו אותו אסור בזיקים לאלעס וכשבא אל רבינו נתן לו רבינו רפואה בעוה"ש"ת ונתרפא משגעונו (ונתקיים בו הכתוב שומר פיו ולשונו שומר מצרת נפשו) וכ"כ ל' הגה"צ מו"ה חנוך דוב שליט"א

מרבנן הכא איזיל אקבל אפיה.
ד) עיין חולין פ"ד לעולם ילבש ויתכסה אדם בכדי שיש לו.

ה) שזה הפסוק הי' כסדר מרגלא בפומי' בעת שנודמן שאיש א' ביקש שיבקש ממנו מעות לבקשתו.

ו) כמבואר באבות פ"ב והוי זהיר בגחלתן

שלא תכבה.

מקערעצקי שהחסיד ר' מיכל מטאפריב הי' נוסע להקדוש ישראל מריון ואחר פטירתו נסע לבנו ה"ק ההוסיאטנער ז"ל ויהי בבואו לקח לו ר' מיכל באכסניא חדר מיוחד עם עוד חסיד א' (זה החסיד שנשתגע ר"ל) ואז הי' זה המעשה והוא הי' בשעת המעשה וזה סיפר לי איש אחד יעקב ווייגלער שמו שסיפר שראה אותו באלעסק כשהביאו זה המשוגע לשם עכ"ל.

(ה) כתב לי דודי הגה"צ מהר"י מסטאניסלאב נ"י חמותי הרבנית ה"צ מרת רחל ז"ל (בתו של רבינו) נסעה פ"א עם בנה ה"צ ר' נפתלי ז"ל לטשארטקוב לעמוד שם בבחי' הצבא והלכו קודם הבחינה להה"ק רד"מ ז"ל משם לקבל ברכתו הקדושה ובבואה אליו שלח הה"ק לקרוא את הרבנית שלו ואמר לה, תכבד את הרבנית הלזו כי היא בתו של ידידנו ואוהב נפשנו" ע"כ.

(ט) בספר פאר וכבוד ח"א (מערכת אדמו"ר הגה"ק בעל ייטב לב מסיגעט זצ"ל) אות ד' כתב וז"ל בעת חליו שלח את החסיד ב' יצחק אהרן אצל הה"ק רה"ד מאלעסק כי יכול לעשות לו טובה כי אוהו בידו שורש הישועה עבורו כי המה משורש א' הרופאים אמרו אז בסיגעט כי עפ"י הטבע באם עוד חי יחיה יתגדל עליו היסורין בלי גבול וערך כשבא הדילוג רב מאלעסק והי' כתוב בו „דאבינער ווינטש א' ישועה במהרה" או אסף רגליו אל המטה ונשמתו הקדושה עלתה בגנ"מ אחר קבלת שבת עכ"ל וחותנו הה"צ נ"י סיפר שהוא הי' אז באלעסק אצל רבינו והשליח רי"א אמר אלו הדיבורים ציוה לו רבו לומר לו „צו מיר אז עם איז געקומען א' מענטש לעשות לו טובה עשיתי לו טובה עד מס"נ א' ע"כ אני

מבקש מהרבי ומח' שיתפלל שיהי לי רפואה אבל שמא כבר נגזר אני מבקש שתתאה שלי יבא לעילאה עם הסוד מן ב' באמת עכ"ל וציוה עליו מה שיאמר הלב שמח יתן דילוג רב מה שהשיב ובשבא הדילוג רב לסיגעט אמר חו"ז הייט"ל ז"ל לאנ"ש ראו הרבי מאלעסק הוא יודע.

(י) שמעתי מאנשים נאמנים אשר כשבאו אנשים חלאים עם דבוקים לפני זקני הגה"ק מהרי"א מקאמארנא ז"ל שלח אותם לאלעסק ואמר ששם ימצאו תרופה למכתם. וכן סיפר לי ש"ב הרה"ח מו"ה יצחק אייזיק שו"ב מפה שסיפר לו זקינו הה"צ ר' צבי מראזלע ז"ל שפ"א עמד הוא אצל הגה"ק מהרי"א מזידיטשוב ז"ל ובא לפניו א' עם חולה עם דיבוק וביקש רפואה ואמר לו הרבי מזידיטשוב לך מכאן זה הענין לגרש דבוקים יכול הרבי מאלעסק.

(יא) כתב לי ש"ב הה"צ מו"ה אליעזר צבי צוקערבערג שליט"א מלבוב הה"ק מרן אור ישראל מריון ז"ל הי' פעם שבת קודש בעיר ראדחוב והרבנית של הלב שמח ז"ל הי' לה אז חגות ממטפחות של נכרים ונסעה גם היא לראדחוב ונתנה פתקה עם פ"ג לרבינו מריון ז"ל והיתה מבקשת שיתפלל בעדה להצלחה על המטפחות אז אמר מרן מריון ז"ל להמקורבין שלו שעמדו אצלו וז"ל קדשו „א' יודענע וואס זיא איז ווערט מען זאל איהר געבען קוויטלעך בעט זי הצלחה איין גוישע פערטשיילעס" עכ"ד קדשו (עיין פרק ב' אות ו').

רחמים על חבירו וכו' ואם ת"ח הוא צריך שיחלה עצמו עליו.

(ב) ועיין לעיל בהסכמת אאמו"ר הגה"ק מו"ה פנחס חיים טובי שליט"א אב"ד ראזדאל.

(א) ועיין ברכות י"ב כל שאפשר לו לבקש

פרק ו. יראתו בין עמי הארץ

(א) סיפר לי כ"ק תותני הגה"צ שליט"א

הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך נתקיים ברבינו כהויתו דבר זה מפורסם שבכל יום ויום באו לאלעסק מכל עבר ופינה אנשים רבים הצריכין ישועות שונות לקבל ברכתו הטהורה פ"א אירע שעמדו ברחוב הרבה עגלות והי' שם ערל א' ואמר ראה נא האנשים רבים שבאו להראבין ועושין יקרות בעיר ודיבר בדברי לעג וא"ל ערל אחר שתוק שהראבין יעניש אותך וכן הי' שבאותו מקום נתאלם ונעשה (געלעמט ר"ל) והלכה אשתו הערלית אל בית רבינו שיושיע לבעלה ואמר רבינו אל ביתי איני מרשה אותו לבא רק דרך החלון אדבר עמו והביאו הערל עד החלון וא"ל רבינו דבר מה שאמרת ואמרה אשתו בבכיה הלא אין יכול לדבר ואמר רבינו להגבאי, אביש לך ואמור לו שיתחיל לדבר" והתחיל לדבר ונתרפא. ודודי הגה"צ מסטאניסלאוו הוסיף שרבינו אמר לו חטאך גדול מנשוא במה שדברת בחנם עלי ע"כ כל גופך יתרפא רק ברור לך איזה אבר שישאר במומו יד או רגל כי אתה גרמת לך ואמר הערל ידי וכן הי' שנתרפא בכל גופו ועל יד א' נשאר חולה כל ימיו.

(ב) עוד מהנ"ל בין עיר קראסנא וזלאטשיב

דר שר אחד גדול (והי' באהן מיניסטער) ויהודי א' הי' מחזיק אצלו פסעסיע בשכירות מאבות אבותיו והוא בעצמו ישב בשם כמו ל' שנים פתאום רוח אחרת עבר על השר ואמר להיהודי שעד עתה די שהחזיקו ועתה ילך משם ומובן גדול עג"נ שעשה מזה להיהודי כי בכל עת שהי' בשם בנה כמה בנינים והי' מורגל בשם במסחר ועתה שמוכרח לילך ישאר בעירום ובחוסר כל ועלה בדעתו ליסע אל

רבינו וסיפר לו כל הענין וא"ל רבינו לך להשר ואמור לו „דער אלעסקער רבי האט געהייסען זאלסט מיר עס ווייטער פערדינגען אין זאלסט נישט מאבען קיין נייע גזירות" וזה האיש הי' קצת מקטני אמנה מאמין ואינו מאמין ובפרט שהי' קשה לומר לו לשר גדול כזה דבורים כאלו וגמר בלבו לעשות סימן לעצמו הוא יבא אל השר ויאמר לו דבורים של רבינו בשפה רפה שלא יבין דיבוריו ואם ישאל אותו מה אתה אומר יחזור דבוריו בלשון צח ומצוחצח וכן הי' שנסע לביתו והלך להשר והתחיל לדבר בקול נמוך ושאל אותו השר מה אתה מדבר וחזר על דבוריו כל דברי רבינו בלשון נקי ועמד השר ממקומו ועמד איזה רגעים כמשתומם ואמר שאם הראבין מאלעסק אומר כך מוכרחים לשמוע דבריו והשכח לו בחזרה הפסעסיע.

(ג) עוד מהנ"ל איש א' הי' בין חסידי רבינו בלבוב ושמו ר' משה שמואל והי'

נאמן ביתו של שר גדול א' על פיו יצאו ועל פיו יבואו הנכסים של השר מזה היתה פרנסתו ורמ"ש הי' נדבן גדול וביתו פתוח לרוחה וכל הפושט יד נתן לו עד שלא לן אצלו מעות בשום פעם כמה שהי' לו חלק לעניים. פ"א ביום ה' לעת ערב כשבא להשר א"ל השר יותר אל תבא לביתי ואל תוסיף ראות פני כי ביום ראותך פני מות תמות בקנה השריפה שבידי (ונודע לו אח"כ שהי' עליו הרבה מלשינות ומסירות) והתחיל לתרץ עצמו והי' ללא הועיל והרבה בהפצרות ובקשות שונות ולא נתן קשבת לדבריו והלך מהשר חוצה בפתי נפש ולא הלך לביתו רק הלך ישר למסילת הברזל ליסע לאלעסק. וישנתי או באותו הלילה על המשמר בבית רבינו זקניי ושמעתי שא' דופק בפתח רבינו והלכתי לראות מי בשם וראיתי את ידידנו רמ"ש ושאלתי אותו מה חדשות באמצע הלילה וא"ל שאבקש את רבינו שרוצה אני לבא

לפני רבנו חדר"ה והלכתי לשאול את פי רבינו ונתן רשות לבא לפניו ושמעתי שסיפר לזקני דברים הנ"ל ואמר לרבינו בזה"ל יידע רבינו שאין לי אפי' על הוצאת שבת והתאנח וגנח באנחה גדולה והשיב לו רבינו מה אתה מתאנח „לא תפחוד כלל השי"ת יהי בעוזרך" ושאל אותו רבינו ^{לדעת רבינו} בוודאי תהי' בכאן על שבת וא"ל לא מפני שבאתי ישר מהשר לכאן ואין אצלי בגדי שבת וא"ל רבינו על זה אין דאגה תוכל לשאול לך בגדי שבת ותשאר על שבת ונשאר בשם והביא ביום ועש"ק יין לרבינו על קידוש וא"ל רבינו דע שאני יושב בזמן ארוך אצל השלש סעודות ואתה אחר שתראה צה"כ במוצ"ש תתפלל ותסע לביתך, והי' לו לפלא קודם א"ל שישאר על שבת ואח"כ א"ל שיסע תיכף במוצ"ש לביתו ^{לדעת רבינו} א"ל הוא באמתנו יחיה ושש ^{לדעת רבינו} ושמח על דברי רבינו. וכן הי' שתומ"י במוצ"ש נסע לביתו ובלבו הי' אמונה גדולה שבוודאי יהי' לו ישועה וכשבא לביתו שאלה אותו אשתו היכן היית על שבת (שלא ידעה שנסע אל רבינו וחפשה אותו בכל שבת"ק) כי השר שלח אחריו הרבה שלוחים שתלך אצלו. וסבר רמ"ש בדעתו מה לי לילך עתה בלילה בעת שהשר ישן ובפרט שהי' לו התחזקות שראה שהתחיל הישועה להתנוצץ מברכת רבינו והלך לישן ובבקר אור הלך להתפלל וסבר בדעתו שמי יודע מה צריך לעשות אצל השר. ובא עוד הפעם שליח מהשר לקרותו שיבא תומ"י והלך להשר ושאלו היכן היית וענה לו הן גרשת אותי מפניך הלכתי לבראד לחפש לי איזה מסחר ואמר אליו השר משה שקר אתה דובר כי יודע אני שהיית אצל הראב"ן מאלעסק וזה הראב"ן (אמר השר בלשון פלניא) הוא אדם רע מאוד כי רצה להרוג אותי וא"ל רמ"ש בלשון תמיה מה אתה דובר הלא הרבי הי' שבת בביתו וא"ל השר אל תרמה אותי לא ראיתי

פני הרבי מעולם ועתה אני מוכן לומר לך כל צורתו הפיאות והזקן שלו. וראה רמ"ש שדובר אמת בלבבו. ואמר לו השר שיכול לשאר להלן בעסקיו וכן הי' שנשאר בשם עד פטירת רבינו ואח"כ דחה אותו ממשמרתו באיזה תירוץ. (ד) בימים האחרונים של חג הסוכות היה עבודתו של רבינו עד להפליא ובפרט אצל הקפות היו הרקודין שלו במס"נ גדול אפילו לעת זקנתו לא שינה את תפקידו פ"א בליל ש"ת בא שופט העיר לבית הכנסת לראות את עבודת רבינו הרקודין ששמע מזה פלאות ולא רצה להאמין על איש זקן שיכול לעשות כזה כמו שמספרין ורצה לראות בעצמו ועמד בשם עד אחר הקפות ואח"כ כשהלך רבינו לביתו הלך השופט הנ"ל אחריו לביתו וכיבדו אותו במשקה וקודם שרצה לשתות אמר לרבינו הייתי אצל הקפות אם לא ראיתי לא האמנתי שזה העבודה הוא חוץ לדרך הטבע ע"כ עצתי שעתה לעת זקנתו יתן זה העבודה הקשה לבניו, עכ"פ עבודת לילה יחלק לבניו ורבינו בעצמו יעבוד ביום, והשיב לו רבינו בהתעוררת גדול „לפני השי"ת צריכין לעבוד ביום ובלילה בימי בחרות ובימי זקנה" וכשסיים דיבוריו הקדושים אז רעדה אחזתהו להשופט ונפל כוסו עם המשקה מידו ונפל מהספסל שלו עד הדלת עד שנפתחה הדלת, ובקושי גדול עמד מפילתו ואמר להאנשים דשם לא תלכו עתה לרבינו כי „מאוד בעגייסטערט הוא מעבודתו" וסכנה לעמוד לפניו בעת כזאת.

פרק ז. קדושת עבודתו

(א) נדפס מרבינו הסידור הקדוש המפורסם בכל קצוי תבל שמו לב שמח וס' לב שמח פי' על הגדה ושח"ש ולב שמח ב"ה עה"ת בראשית שמות וכן הי' לרבי הרבה

כתבים כתי"י (ועיין בדרך התפלה בח"ר דף ב' ע"ב) ונשרפו בעו"ה, ועיין מה שכתוב בהסכמה על לב שמח עה"ת מדו"ז הגה"ק מו"ה יצחק אב"ד אלעסק זצ"ל וז"ל וידוע שהי' קודם השריפה כמה חידושים על התורה עפ"י פשטות ג"כ וכו"כ שו"ת ונשרפו ובהקדמה כתב וז"ל והנה אודה לה' ית' שהגיע הזמן לדפוס אידרא הכתבים של כבוד אמו"ר הה"צ ה"ק זצלה"ה על ה"ת והנה הרבה כתבים מכבוד אבא מארי הה"צ ז"ל הן על תורה ועל השי"ע חו"מ ח"א וגם שו"ת נשרפו והי' לביעור וכו' ואח"כ כתב בכבודו בעצמו ס' בראשית עם הקדמה גדולה ונאמר זה י"ב שנים עכ"ל, וסיפר לי חותני הה"צ שליט"א שבימי זקנתו מחמת חולשת כוחו כתב בנו הה"ק מהר"ש מסאסיב ז"ל התורה של רבינו ואמר רבינו מה שהשי"ת חונן דעת בשעתא) הכתיבה לא יכול זה איש אחר לכתוב ורוצה אני בעצמי לכתוב.

(ב) סיפר לי כ"ק חותני הגה"צ מהרמ"ד שליט"א הסידור שלו לב שמח הי' חביב בעיניו כעל כל הון שבשעת התפטרו (שקורין געזעגענען) את האנשים שבאו לקבל ברכתו הי' סידורו ה"ק פתוח לפניו ודרך שם השפיע שפע להבאים להיכל קדשו.

(ג) עוד מהנ"ל הסידור שלו נדפס ב"פ בחייו ובפעם השני הדפסתי הסידור ה"ק עם ש"ב ביחד, והוסיף רבינו הרבה הוספות כמבואר בעטרה לראש תוצאה שניה, וכשנגמר הסידור הבאתי לפניו לראות בו ואמר בלשון קדשו אם לא ידעתי לא האמנתי שעשיתי זה הסידור (ב) (עיין בפרק ה' סוף א.).

(א) ועיין בספר ה"ק זכרון זאת ממרן ה"ק החוזה מלובלין ז"ל הרבה ענינים כאלו שכתב, בשעת הכתיבה נפל בדעתי, בשעת הכתיבה נשפע לי שפע קודש וכהנה וכהנה.

(ד) עוד מהנ"ל תפלתו ועבודתו של רבינו הי' עד להפליא פ"א באתה מלבוב אמי ה"צ מרת רחל ז"ל והיתה ביום עש"ק לעת ערב סמוך לאלעסק ויש שם כפר בתוך התחום וראתה שעוד מעט יהי' שבת הלכה להכפר לאיזה יהודי והדליקה נרה ואחר הדלקת הנרות הלכה לחוץ ושמעה עד התם שאביה הק' רבינו התחיל בקול שואג כארי' הודו לה' כי טוב וכו'.

(ה) עוד מהנ"ל דרכו בקודש של רבינו לומר רוב תורתו בדרך קבלה (עיין פרק י"א אות ב') ורק כשבא אצלו מחו' הוא זקני הגה"ק מהר"י אשכנזי מולאטשיב ז"ל על שבת כיבד ואותו רבינו לומר תורה ואמר זקני מהר"י אשכנזי תורה עפ"י קבלה, וזקני רבינו אמר בדרך גללה, מזה נראה אהבת צדיקים והתבטלות א' לפני חבירו.

פרק ח. השפעת ברכתו

(א) בעת שבאו אנשים אליו לקבל ברכתו (הטהורה ג) הי' נראה לעין כל שהי' דבוק במחשבתו הקדושה לחי החיים ומה שיצא מפיו הי' כמו שהבטיח (ד) ולא ראה ולא הביט על הפדיונות שנתנו לו כמעט שלא הסתכל בצורת המטבעה) וידענא מעשה רב שסיפר לי

(ב) וכ"ק זקני הגה"ק זצ"ל מראזלא קודם פטירתו צוה להביא לפניו הכתבים שלו ואמר איך זאל גישט קענען דעם מחבר וואלט איך געזאגט או א מלאך אלקים האט עס געשריבען עכ"ל ה"ק. (ג) עיין במ"ר ריש פ' פקודי כל מי שהוא נאמן הקב"ה מביא ברכות ע"י.

(ד) עיין שבת ס"ג כל העושה מצוה כמאמרה אפילו הקב"ה גוזר גזירה הוא מבטלה. (ה) עיין במס' פסחים דף ק"ד אצל ר' מנחם בר סימאי.

כ"ק חותני הה"צ שליט"א שפ"א באה לפניו בתו ה"צ מרת לאה ע"ה וביקשה ממנו מעות על איזה דבר והשיב שאין לו רק איזה „רוביל“ ונתן לה וכשנטלה המעות בידיה ראתה לרוב השתוממות שהוא ג' מטבעות משלש מאות רוביל ואמרה לו אבי הלא הוא משלש מאות רוביל, אמר לה א"כ לך וקראת את האשה ממדינת רוסיא שיצאה עתה, ובתו ה"צ סברה שאביה יתן להאשה הנ"ל תשואות חן בעד זה הסכום הגדול ויתן לה ברכות נוספות אמנם כשבאתה האשה עוד הפעם לבית קדשו פגימה א"ל רבינו שתקח בחזרה את המעות שמאשה איני לוקח פדיון גדול שאסור עפ"י דינא ד) והאשה הנ"ל הפצירה ברבינו שיקח מאתה המעות ולא רצה בשום אופן ונסעה לביתה ושלחה את בעלה שהוא יתן סכום הנ"ל לפדיון נפש וכשבא בעלה והוא באמת לא נתן סכום רב כזה.

(ב) עוד מהנ"ל הרבה מאד פעמים ה" אנשים שה" צריכין לישועות ובקשו מרבינו שיבקש מהם כמה שרוצה (שקורין אויס בעטין) ולא רצה בשום פעם (עיין פרק ה' אות ו') רק בעת בנין ביהכ"ג שלו (עיין לקמן פרק ט' אות ב') או המקוה או לקח המעות אין ער האט זיך אויסגעבעטין לטובת הבנינים הנ"ל ועובדא ידענא כשה" אצלו השריפה ונשרפו כל כת"י שלו (עיין פרק ז' אות א') וכן כל הספרים ובאותו זמן בא איש כפרי מסמוך לאלעסק וה" ל"ע חשוכי בנים והרבה פעמים בא לרבינו וביקש ישועה אודות בנים ועדיין לא נושע ועתה אמר לרבינו רבי עתה הוא עת שהרבי נצרך לספרים, אם הרבי יבטיח לי בנים או איזה ספרים שירצה אתן לו, וא"ל רבינו אם

(ד) עיין במס' ב"ק דף ק"ס ע"א ובנוב"י מהדו"ת חי"ד סימן קנ"ח.

תתן לי ש"ס אזי יהי לך ישועה ולא המתין ונסע לבראד והביא ש"ס לרבינו, ואח"כ אמר רבינו בביתו יודע אני בטח שיהי לו ישועה ואעפ"כ מתחרט אני שבקשתי בעצמי שאין דרכי בכך וכן ה" שהי' לו להאיש הנ"ל הרבה בנים א).

(ג) עוד מהנ"ל בקאסיב ה" דר איש א' מאנ"ש של רבינו ושמו יעקב ווייגלער וה" חשוכי בנים ל"ע והפציר הרבה פעמים ברבינו אודות בנים, פ"א הפציר מאוד ברבינו שיבקש מאתו מעות ולא רצה כמנהגו ואמר לרבינו אם השי"ת יעזור שיהי לי בן אזי אתן לרבינו זהובים כמנין ב"ן וכן ה" שהיה לו ישועה ואשתו נתעברה ושלח דילוגרב לרבינו שיתפלל שהישועה יהי בשלימות עד גמירא וכן ה" שנולד לו בן קיימא, ובין כך ירד אחורנית מנכסיו ואעפ"כ הוא עשה שלו והשכין חפציו ולוה לו המעות ושלח לרבינו נ"ב זהובים, וכשבא המעות אמר רבינו לאבי ה"צ ז"ל איני לוקח זה המעות רק ב' זהובים ויותר הנ' זהובים תשלח בחזרה, וכשקיבל האיש הנ"ל המעות בחזרה בא בעצמו לפני רבינו ושאלו על מיאנו בקבלת המעות שחייב א"ע, והשיב לו רבינו יש לך עת לשלם מעט מעט ולא רצה לקבל יותר המעות ממנו.

(א) ועיין בס' סגולת ישראל מערכת ב' אות ל"ח שמביא בשם ס' משנת אברהם ובשם ס' אמרי שפר שסגולה לבנים שיכתוב ס"ת לעצמו. ועיין בהסכמת מרבינו החוזה הקדוש מלובלין על ס' צאן קדשים על ס' קדשים וז"ל כמו שאיתא בס' חסידים כי ש"ס לקנות הוא מצוה יותר מכתובת ס"ת כי משנתנה רשות להדפיס משום עת לעשות לה' וזה צריך לכל למדן וכמה ס"ת עומדין שאין קורין בהם עכ"ל והבן ועיין בש"ע יו"ד סי' ע"ר ובפ"ת שם ובהקדמת ס' יבין שמועה.

שיבקש ממנו מעות ולא רצה בשום אופן ושאל עצת זוגתו הרבנית הצדיקית ז"ל (כי הרבה פעמים שאל עצה ממנה) והשיבה לו אם לא לקחת עד עתה לא תקח עתה ג"כ וכן היה שלא לקח רק על ב' אבנים לביהכ"נ ע"כ סיים אבי איני רוצה ליקח וכן סיים חותני הק' מסאסוב ז"ל למחר מדזיקוב ע"כ איני רוצה לבקש מעות.

(ה) סיפר לי חותני הגה"צ שליט"א, איזה שבועות קודם הסתלקותו של זקני רבנו לא הניחו להבאים לקבל ברכתו לבא לפניו רק אחר צהרים דרך החלון בירך אותם מרחוק, ובתוך אלו הימים בא איש א' שלא הי' אצל רבינו זה כ' שנים ורצה לכנוס לחדר"ה פנימה, וא"ל שימתין עד אחר צהרים והוא לא רצה להמתין רק נתן הפתק לאיש אחד מהמקורבים ליחנה לרבינו וכשהובא הפתק לפני רבינו אמר להגבאי תשאל את האיש הזה על אמו שזה ערך עשרים שנה היה האיש הזה אצלי לבקש על אמו שהיתה חולנית והלך הגבאי חוצה לשאול אותו ונזכר האיש מהמעשה שאמת הוא כן שהיה אז אצל רבינו אודות אמו וב"ה היא בקו הבריאות וכשראה האיש נפלאות הגדולות בשאר עד אחר הצהרים לראות פני קדשו של רבינו.

(ו) איתא בהקדמת סה"ק בני שלשים עה"ת (מהגה"ק מהר"י מקאסאן ז"ל) וז"ל ובשנת תרמ"ד קבל אאמור"ר ז"ל את פני זקן הדור הרבי ר' העניך זלה"ה הצדיק מאלעסק ורצה לכנוס בתוך הבאים למען לא ירגישו בו כי לא רצה לגלות מי הוא וגם למשמשו אמר שלא יכנהו בשם רבי ואמר כי ב' יהודים מאונגארן רוצים לקבל פני השכינה, והצדיק הנ"ל אם שלא הכירו ולא ידע מי הוא עכ"ז אמר לו בעת גתינת שלום שיבא בבוקר שהוא

(ד) כתב לי בני ה"ב החתן המופלג כמר אליעזר צבי נ"י שמעתי מדודי הגה"צ חו"פ מו"ה אברהם מרדכי שלום טוביב אב"ד סאסיב שליט"א הייתי פעם על אור צח עם חותני הג' הקדוש מו"ה שלמה מסאסיב ז"ל והי' בשם הגה"ק ר' יהושע מדזיקוב ז"ל ושאל הרבי מדזיקוב מפני מה אינו מבקש מר הוא הרבי מסאסוב מעות (שקורין אויסבעטין) ופתח חותנו ה"ק מסאסיב בדברי קדשו ואמר אספר לכם מעשה מאבי ה"ק זלה"ה שפ"א בא איש א' ושמר שמואל מארץ רוסיא ללבוב לדרוש ברופאים שהי' לו מכה על צווארו והי' בסכנה ושמע בלבוב שבבראד עתה שם א' מצדיקי דורו היותר מפרסמים ונסע אליו ואמר לו הה"ק הנ"ל שיתן לו מעות כמנין שמואל ויהי' לו רפ"ש ונתן לו בתשואת חן כמובן, ואח"כ אמר לו הה"ק הנ"ל לא רחוק מכאן דר הרבי מאלעסק ותסע אליו ויהי' לך בוודאי רפ"ש וציית אותו ובא לאלעסק והמנהג הי' במדינת רוסיא שקודם הניחו פדיון לפני הרבי ח"י פרוטות ואח"כ מבקש הרבי, וכן עשה האיש הנ"ל שהניח ח"י פרוטות ולקח אבי ז"ל המטפחת שלו וסיבב הצוואר מהאיש ונתרפא ונשתומם האיש ממראה הזה ואמר לאבי הרבה עלי מאד מהר ומתן ואתנה והשיב לו אבי ז"ל אין דרכי בכך לבקש מעות ואמר זה האיש אם ידעתי מזה הייתי נותן יותר בותורת פדיון ואמר לאבי שקודם בואו לכאן הי' בבראד אצל צדיק אחד מרוסיא שאל אותו אבי ז"ל מה אמר לו וסיפר לו כל הענין ואז אמר לו אבי א"כ מגיע לו מעות בעד העצה טובה ואם תשאל מדוע איני רוצה כי למדתי דבר זה מחותני הק' ז"ל שלא לבקש מעות בשום פעם רק אם נתנו לו חמשה שאז לקח מזה אבן לביהכ"נ שלו, ופ"א בא יהודי א' שהיה לו צרה גדולה והפציר בו מאוד בבקשות ובכיות

עת רצון לברכה א) ובבוא אליו בבוקר קודם התפלה ונתן הפתקא הביט הצדיק הנ"ל בפניו ופתח הסידור והביט בו ואח"ז הביט בהפתקא וכן כ"פ הביט בפניו ובסדור (עיין לעיל פ"ז אות ב) ובהפתקא וברכו שיהיה פועל ישועות ועוד לא ידע יחוסו ומשפתחו ובתוך הדברים אמר אאמו"ר ז"ל דבר בשם אומרו בשם דו"ז הגה"ק מוה"ר יודא דבי זלה"ה מראזדאל (הוא זקני) בעמ"ה סה"ק דעת קדושים ובשמעו שהזכירו בשם דודו שאלו יחוסו ומחצבתו וכאשר סיפר לו שהוא נכד הרבנית הצ' המפור' מ' ריזיל ע"ה ב), בת רבינו זקני מוהרצ"ה מוידטשוב זי"ע א"ל בלשון חיבה,, איהר זענט ריזלס אייניקל עכ"ל שם.

פרק ט. בנין ביהכנ"ס

(א) סיפר לי חותני הגה"צ שליט"א פ"א הי' שריפה גדולה ר"ל באלעסק וביהכנ"ס של זקני רבינו עמדה בסכנה להיות עולה על המוקד, ורץ רבינו אל ביהכנ"ס ומצא שם הרבה אנשים עומדים מסביב, ומשאר הבתים כבר הצילו כל הכלים ולהביהכנ"ס לא הלכו להציל כלי קודש והס"ת, ושאל אותם רבינו מה זה והשיבו לו שביהכנ"ס סגור והשמש יש אצלו המפתחות ואינם יודעין היכן הוא ע"כ לא אפשר להם לילך פנימה להציל הס"ת, והלך

(א) כמבואר במג"א ס"י תקפ"א ס"ק א'.

(ב) היא היתה בזווג הראשון אשת זקני הגה"ק מו"ה משה חיים טובי ז"ל מ"כ בראזדיל יע"א בן הגה"ק האלקי מרן מהרי"א זצ"ל מקאליב והולידה ממנה בן הוא הגה"ק מו"ה שלמה ז"ל אבי"צ ראזדל. ובנו הגה"ק מו"ה יהודה צבי ז"ל (השני) אב"ד ראזדל. הוא אבי אבי הגה"ק מה"ר פנחס חיים שליט"א אב"ד שם.

רבינו אל פתח ביהכנ"ס וצעק בקול גדול,, פתחו שערים" ותיכף נפתחו דלתות ההיכל והלך ישר אל ארה"ק והי' שם הרבה ס"ת ולקח בעצמו ארבעה ס"ת על זרועותיו ורץ עמהם לחוץ, ואמר להאנשים לכו והצילו כל הס"ת כי הדלת פתוחה והלך עם הס"ת לביתו דרך מבוי צר וקצר אשר התעברה ללהב יצאת משני הצדדים, והלך בין הלהב עם הס"ת לביתו, ואח"כ הלך לחתנו הוא אאמו"ר הגה"צ מהר"א אשכנזי ז"ל ולקח אותי בידו ואחותי להבחל"ח מ' מלכה פרידא ז"ל שהיינו אז קטנים בשנים והוביל אותנו דרך מבוי הנ"ל וכשראינו את האש הגדולה בכינו, וא"ל זקני הקדוש בניי אל תפחדו והביא אותנו לשלום לביתו, ואחר שהוציאו כל הס"ת מביהכנ"ס גאחו האש סביבותיו והיה למאכולת אש עד היסוד כולו. (ב) עוד מהנ"ל, אח"ז התחיל רבינו זקני לעשות הכנה דרבה לבנין ביהכנ"ס יפה ומהודר ומפואר מקדש מעט כמו שלמד וראה אצל חותנו הקדוש רב שר שלום ז"ל, ואסף הרבה מעות ע"ז (עיין פרק ח' אות ב') והוא בעצמו עמד כסדר בשעת הבנין ובכל פעם אמר מזמורי תהילים ותפלות לחי העולמים והשורה ראשונה של היסוד הניח רבינו בעצמו עם ידיו הקדושים.

(ג) עוד מהנ"ל, באלעסק כשבוגין יסוד לאיזה בנין צריכין לחפור כמה אמות בעומק הקרקע עד שמוצאין קרקע בתולה וכן עשו אצל בנין הביהכנ"ס פ"א ביום ועש"ק כשחפרו היסוד בקרן דרומית מערבית כשגמרו לחפור זוית הנ"ל אמר הבונה, ימחול רבינו לירד להניח אבנים של שורה הראשונה מהיסוד כמנהגו והשיב לו רבינו איני יורד לשם שמפחד אני שלא יפול עלי העפר מהצדדים, והי' לפלא בעיני הבונה ושאל מה היום מיומים הלא נחפר היטב ואם הי' איזה פחד כל דהוא לא אמרתי

להרבי לירד לשם בעד כל הון דעלמא, ואמר רבינו אעפ"כ איני הולך, והפציר בו הבונה איזה פעמים באמרו שאין יכול להמתין עם הפועלים, אבל רבינו זקיני לא הטה און לדבריו ואמר אלך קודם להמקוה ואחר שהלך משם נפל האדמה מן שני הצדדים לתוך עומק החפירה והי' לנס, ואח"כ כשבא בחזרה מן המקוה אמר להבונה דע שראיתי א) בעומק החפירה הזאת יש אבן אחת ומבקש ומחנן לפני חי החיים שיזכה להיות נמנה בין אבנים האחרים שבונים בביהכנ"ס. שליב) והבנתי שיפעול בתפלתו אצל השי"ת, וכן הי' כשפינו העפר מהחפירה מצאו שם אבן גדול אמה וחצי ארכו שהי' מתאים במכוון להיסוד ובנאו את האבן הזאת בתוך הבנין והיה לפלא.

(ד) עוד מהנ"ל, לפי הידוע מספה"ק אשר הטומאה ר"ל מתנגדת להקדושה ועומדת תמיד מוכן לבלע את הקודש כי את זה לעומת זה עשה האלקים, וכן הי' אצל בנין ביהכנ"ס של רבינו כי בעת שהכתלים נבנו עד החלונות נתהוו מעשה שהי' שם כומר א' שונא ישראל ודרש לפני העכו"ם דשם הלא תראו שרב הוא

(א) עיין בסה"ק חסל"א מעין ד' נהר כ"ו, ראוי הי' הנשמה לדעת כל מה שיהיה במציאות להשיג השגה גדולה רק מפני שהם מתלבשים בחומרות והחומר הזה הוא מסך המבדיל והצדיקים אשר נשמתן כלתי מתלבש בחומר רק שנשתנה נשמתם לרוחניות השואבת משורש רוחניות עליון, וע"כ רשב"י ע"ה ור"א בנו וכיוצא מהקדושים דוגמתן היו יודעין כל המציאות כולם עם עיני הנשמה הטהורה שלהם כי נשמתם דבוקה ברוחניות עליון עכת"ד.

(ב) איתא במדרש שה"ש אבן שלמה מסע נבנה מלמד שהיתה האבן נושאת את עצמה וניתנה ע"ג הדימוס.

עני ובונה ביהכנ"ס חדש נאה כל כך ואתם מחשים לזה ג) הסכימו ביניהם לבנות בית תיפלה והכומר הנ"ל קנה מקום לבנות בית טומאה מכוון נגד הביהכנ"ס שיהי' זה לעומת זה והתנה עם הבונה שלהם שיהיה בית טומאת יותר גבוה מביהכנ"ס של הרב, ותומ"י שכרו הרבה אומנים ופועלים ובני הטומאה במהירות עד שביום הראשון נבנה כמעט כל היסוד והבונה של ביהכנ"ס שמו ר' דוד כשראה זאת סיפר לרבינו כל הענין עד היכן הדברים מגיעין ואמר רבינו תבא אצלי למחר, והבקר אור הלך רבינו עם ר' דוד אל בנין ביהכנ"ס שלו והלך על בנין הכותל ונשען על החלון ועמד מול בית הטומאה שלהם והציץ בו זמן רב והי' דבוק ברעיונותיו הק' ואח"כ אמר, איני רואה כפאן כלום ד) והלך לביתו ותיכף התחיל יסוד הטומאה

ג) עיין בפאר וכבוד מערכת הה"ק רבינו חו"ו מהר"ש מבעלו ז"ל אות ט"ו וזה"ל עת בנה הביהכנ"ס התחיל אדון א' לבנות בית תפלות נגד הביהכנ"ס זלע"ז וציוה להגיד להה"ק כי הוא המן השני והה"ק ציוה להגיד לי שיהיה לו מפלה כמו המן הראשון ע"כ.

(ד) עיין בסה"ק מגיד מישרים להב"י ז"ל פרשת ויצא וזה"ל אין בני העולם מחשיבים לומדי תורה מפני שאין נעשים ניסים ומופתים על ידם והטעם שנעשה ניסים לידם ע"י חכמים הראשונים שמחשבתם תמיד בכנס"י דבוקה ומהרהרים בתורה וביר"ש בלי שום הפסק וכו' וכיון שנפשם דבוקה שם יש להם כח להוריד משם כל מה שחפצים וזה סוד נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות עכלה"ק וכן הוא שם באריכות פ' מקץ, ועיין באריכות בסה"ק כנפי יונה ח"א פע"ז, וראה בספר אוה"ח הק' פ' בא על מרז"ל נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות שידוע שבכל דבר יש בו ניצוץ דקדושה כדכתיב ואתה מחיה את כולם ואם לוקחין

פרק י. פועל ישועות

לשקוע מעט מעט עד גמירא א) ועשו הערלים תחבולות שונות וקראו בונים טובים ולא פעלו כלום ונעשה באותו מקום אגם גדול עד היום הוזה ונתקיים אז כשזה קם זה גופל ונתעלה הקדושה.

מהם הנה"ק אזי נתבטל הדבר מכל וכל ע"כ, ובתהילים יוסף תחלות מהקדוש החיד"א ז"ל סימן צ"א על הפסוק רק בעיניך תביט בשם הרב מהר"ש מפרימו ז"ל פ"י בעובדא דרב ששת דסוף ברכות דהגם דה"י סגי נהור אמרו נתן עיניו בו ונעשה גל עצמות וז"ש רק בעיניך תביט (דהיינו עינים דקדושה) אם דיש חסרון דהוא סג"נ אפ"ה ושלומת רשעים תראה, ומביא עו"ש בשם הה"ק מהר"ש אלגאזי פ"י על פסוק מ"ש גבי אלישע ויראם ויקללם הטעם שהוצרך לקללם ג"כ ולא הועיל נתינת עין בלבד רק הוכרח בפ"ה לקללם, ועיי"ש בשם הלב ארי" בשם הש"ך עה"ת בראשית ע"כ, וראה זה מצאתי בס' תורת יוסף על המסורה (נדפס בשנת תפ"ה) פרשת שמות וזה"ל והנה לכל החיצונים והקליפות יש בו צד קדושה אור קטן כנקודת עין וזה הוא חיותו ועתה צא וראה אם יעמוד אדם איש גדול לנגד איש קטן מיד הגדול גובר ותופס אצלו אור הקטן וזה ענין נתן עיניו בו ונטל ממנו צד הקדושה שהוא חיות חלק הקדושה הנשאר אז נעשה גל של עצמות חלק אביו ואמו שאם אין בו החיות דקדושה הרי הוא כאבן דומם עיי"ש, ואיתא בסה"ק ישמח משה פ' בא שהצדיקים הגדולים מוציאים הנה"ק מן הרשעים כמו אבן השואבת ממשיך ברזל ולהם מותר להסתכל כדי להוציא ממסגר אסיר והוה ממש כמו פדיון שבוים ויכול להסתכל כל זמן שיש בו נ"ק אבל לאחר שהוציא ממנו הכל ונשאר רק רע אסור להסתכל ע"כ וכן נתבאר הענין באריכות בהקדמת סה"ק אורח לחיים (זלאטשוב) מהגה"ק מהר"ז מרגליות ז"ל ונסמך על הכתוב והביט אל

(א) סיפר לי כ"ק חותני הגה"צ שליט"א. בעיר ראדחוב הסמוך לאלעסק הי' שם מלמד א' ושמו ר' מיכל מחסידי רבינו, והמתנגדים של רבינו שם הקניטו אותו וצערו אותו תמיד אודות נסיעתו לאלעסק. פעם אחת נחלה אשתו על חולה (לעהמונג) והיתה מסוכנת ודפק הרבה פעמים על פתחי רבינו ב) ולא נתרפאת והי' להם להמתנגדים פתחון פה לצערו יותר כמובן. וכתב מכתב לרבינו בבקשות

נחש הנחושת עיי"ש וכן ראה אריכות הענין בסה"ק ערבי נחל פרשת בא, ואיתא בסה"ק ייטב לב (לחור"ז הגה"ק ז"ל) פ' נח שבראי' בעלמא קנה להו כמו שאמרו רז"ל ריש ב"מ מאי מצאתיהו ראיתיה ושם בפרשת לך כמו שבדבר גשמי קנה בראי' בעלמא כן בדבר רוחני בנה"ק קנה בראי' בעלמא עיי"ש וכמו כן יש דברים נפלאים בזה הענין בספרי רבינו אין שיעור ומהם בלב שמח עה"ת פרשת בא על פ' כי ביום ראותך פני וכו', ובהסידור דף קפ"ה על פ' ותבט עיני בשורי ושם דף רע"ג על פ' ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי, ושם בדף ר"ב על פ' וראה הכהן וכו'.

(א) וכמו כן נראה בסה"ק זרע קודש מוקיני הגה"ק מהר"ן מראפשיץ ז"ל פרשת תצא וזה"ל וזה"ל וכן שמעתי מהה"ק מו"ה אלימלך ז"ל שכשעשה עליות בשמה ראה שנושאים את כלי הביהמ"ק וא"ל שהם אותן הכלים שהוציא הוא מהגלות, ופ"א אמר שנפלה בית מומאה א' בצורה גדולה מאוד ובכל יום עולין אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים לבנות החומה אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מו"ה יעקב יצחק מלאנצוט מתפלל תפלת י"ח בתפלת מנחה מפיל כל מה שבונים עיי"ש.

(ב) עיין ב"ב קט"ז מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים.

1234567

(ב) עוד מהנ"ל. פ"א הי' איש א' סומא משתי עיניו ר"ל ונסע לוויען לדרוש ברופאים ולא עלתה תרופה למכתו והי' שם רופא אחד שכבר שמע מגדולת ונפלאות רבינו ואמר להסומא בדרך אנושי א"א לרפאותך רק שמעתי שבמדינות פולין יש שם רבי א' גדול באלעסק ומפורסם לאיש מופת ויכול להיות שירפא אותך וכן עשה ובא לעלעסק והי' על

וכך אמר וכו' דבאמת לעשות זה להשתמש בשמות הוא מחמת שעשה איזה עבירה וממנו גברא כח הרע וזה מסית אותן לזאת העבירה ובשם מאריך הרבה בגנותם ומר"ח הק' זלה"ה ג"כ האריך הרבה ואמר דזה הטעם שלא רצה המלאך לומר שמו ליעקב שהי' מתפחד כשיהא נכתב בתורה אפשר יבואו איזה שוטים וישתמשו בו וכו' שאין רשאים להזכיר שום שם וכו' ממילא מסייע אותנו ע"י תפלות ובקשות כל הטובות עי"ש באריכות. ואיתא בספה"ק תפלה למשה מזקני הגה"ק מסאמביר זצ"ל פ' ויקהל וזה"ל שמעתי מאחי מר"ר שיחי' שסיפר מרבו מלובלין. הקמיע של רבי ר' משה ליב מסאמביר הי' שבת בשילוב שם הוי"ה ע"כ. וכתוב בספה"ק היכל הברכה מא"י הגה"ק מקמארנא ז"ל פ' בהעלותך וזה"ל וכל המופתים שעשה האר"י בן שרד הריכ"ש טוב רופא חולים גוססים. פותח סומים שנתעוררו עיניהם פתח מעינות, על ידי עקרות זקנים מופתים פליאים שלא נשמעו מימות רחב"ד וחביריו הכל הי' שהי' מיוחד ומתפלל לתקן זה הענין למעלה בכנ"י וממילא נמשך למטה כל טוב וכל מיני תיקון ע"כ. ועיין בט"ה ח"ג סי' תרפ"א בשם ס' המאור הגדול שקמיעות רבן של ישראל הבעש"ט זי"ע הי' רק שמו ישראל בן שרה בעש"ט ובשם ס' דברי דוד שקמיעת של רבי ר' נפתלי הכהן זצ"ל הי' רק שמו הקדוש נפתלי הכהן עי"ש. ועיין באריכות בח"ר דף ו' ע"ב ובהסידור דף ס"ט ע"ב וראה זה מצאתי בסה"ק שה"ג מהחיד"א ז"ל

ותחנונים שירחם עליו ויתפלל על אשתו שיהי' לה רפ"ש במהרה שכמעט היתה גוססת ויהי' אז קידוש השם, ועמדתי אז סמוך לזקני רבינו זצ"ל כשבא המכתב, ואחר שקרא המכתב אמר קנאתי בהוללים, וצוה ליתן לו נייר לכתוב תשובה וכתב בכי"ק וז"ל: ב"ה ידידי החסיד ר' מיכל נ"י מכתבו הגיעני התפללתי עליה כתפלת משה על מרים והכתיבה יהי' לה לשמירה, חנוך דוב אב"ד אלעסק. והמכתב בא לר' מיכל יום ה' לעת ערב והניח המכתב תחת מראשותי ואחר איזה שעות אמרה לבעלה תן לי חלב ונתן לה והתחילה מעט לישב על המטה ואז ראה שהתחיל הישועה להתנוצץ ולאט לאט הוטב לה עד שאמרה ליתן לה בגדיה ושאל אותה למה לך ואמרה שמרגשת עצמה כי טוב וחפצה להכין על שבת ונעשה רעש גדול בהעיר ובפרט בין המתנגדים באו לשאול מה זה ואמר להם שהרבי כתב לו מכתב והניחו תחת הכר ומזה הוטב לה. ואז דברו המתנגדים ביניהם שבוודאי איזה קמיע הוא. ובא לשם רב אחד גדול מפורסם בעל מקובל גדול והלך לר' מיכל לראות המכתב, ורצה לראות אם אפשר לצרף מזה איזה קמיע וכשהתבונן היטב בהמכתב לא ראה שום שמות. וראה שאיש אלקים הוא ונשק המכתב מרוב התעוררת אהבה ונסע ר"מ לאלעסק וסיפר לרבינו הכל ואז אמר לו רבינו תדע אשר ב"ה שמי עלול לזה שאפעול בו ישועות ורפואות רק ירא אני שלא יחשדני שיתן אני קמיעות א) (עיין להלן פ' י"ב אות ה).

א) ראה בהסידור דף קכ"ב וזה"ל וידוע גדול השטות שיש שוטים בעלי קמיעות והשבעות שסוברים שהם מכריחים חלילה להשם וכך אמרתי כבר בשם מר"ח זלה"ה גדול הגנאי שלהם שאמר בודאי מעלים חרס בידם שאין בהם שום ממשי

שבת ונתרפא על שתי עיניו א) כאחד האדם ונסע בחזרה לוויין ויתמהו וישתוממו איש אל רעהו ושאלו אותו איזה סם רפואה נתן הרבי לעיניך. וא"ל לא עשה לי כלום רק בירך אותי בברכתו הקדושה ויאירו עיני. וענו ואמרו כולם אין זה מעשי ידי אדם כי אם מעשה ידי איש אלקים.

(ג) עוד מהנ"ל בעיר טאפרוב הי' איש א' ושמו ר' חיים אלי' והי' חסיד ועשיר מופלג והי' חשוכי בנים ל"ע ובא לרבינו כמה פעמים בתחנה ובקשה והפצרות רבות שיבטיח לו בנים ובקש ממנו שיבקש מאתו מעות כמה שרוצה ולא רצה רבינו זקיני (עיין לעיל פ' ח) ואז באו הימים בא לבראד צדיק א' גדול וקדוש מארץ רוסיא ונסע אצלו ר' חיים אלי' הנ"ל אודות להוושע בבזש"ק והצדיק הנ"ל ביקש ממנו מעות והבטיח לו בנים ויצא קלא דלא פסיק בעירו שאשתו נתעברה ונסע רח"א לרבינו בשמחה גדולה וביקש שיתפלל להשי"ת שתהי' הולדה בניקל בעתה ובזמנה, וא"ל רבינו שיסע עם אשתו אל רופא והי' לו דברי רבנו לפלא בעיניו וכשבא לביתו ושאלה אותו אשתו מה אמר רבינו ולא השיב לה מאומה ואחר איזה שבועות שוב נסע עוד הפעם ואמר לו

מערכת א' אצל הקדוש המקובל מהר"א אזולאי ב' כתב שם בא"ד ושמעתי מהרב המופלא ח"ק מהר"ח בן עמר שהוא הכיר להרב ז"ל וכשהי' אדם חולה שואל ממנו קמיע לוקח מעט גייר וכותב עליו בכתב רש"י יה"ר שתשלח רפואה לפב"פ מחולי פ' א"ס. ותו לא בלי שום שם ותולה זה הקמיע עליו ומתרפא וכן לענינים אחרים ואמר הרב מהר"ח הנזכר שהוא הי' לו איזה קמיעות כתובות מהרב כאמור.

(א) כמבואר בחגיגה ג' יהי רצון שיחזרו עיני יוסי למקומן וחזרו.

רבינו ג"כ כנ"ל, ונסע לביתו ואחר איזה שבועות כשבא פעם שלישית ורבינו החזיק בדבורו רק שצריכין ליסע לרופא, אז כשבא לביתו סיפר לאשתו דברי רבינו ולא רצתה ליסע לרופא כמובן, רק שאלה למילדת ואמרה לה המילדת, שהיא מעוברת כנהוג ונסע רח"א עוד הפעם לאלעסק לספר מה שאמרה המילדת, וא"ל רבינו אני אומר שתיסע עם אשתך לרופא, ועתה הוכרח לקיים את דברי רבינו ונסע לרופא גדול, ואמר הרופא שאינה מעוברת, ונסע רח"א ואשתו לביתם בבושה גדולה כי הי' כבר מפורסם בעירם שהיא בחודש השמיני והיתה תמיד בביתה שבושה לילך חוצה ובין כך אירע שא' מחסידי רבינו בטאפרוב שמו ר' גרשון עשה בר"מ וקרא את רבינו לשם להיות על הברית ובאו אנשים רבים לכבודו להנות מזיו קדשו ומתורתו ולקבל ברכתו והי' שם איש א' זקן מופלג ובא לפני רבינו בבקשה גדולה אודות אשת רח"א הנ"ל שזה כמשלש חדשים שהיא יושבת סגור ומסוגר בביתה מחמת הבושה והפציר מאד ברבינו שיתפלל בעדה לישועה ואח"כ באה האשה בעצמה לפני רבינו והביאה כל תכשיטי' והניחה הכל על השלחן ודמעתה על לחיה בבקשות גדולות (מנהגו הקדוש של רבינו זקיני הי' כשבא לפניו איזה בקשה גדולה הניח ראשו לאחוריו על כסאו כמו שישן והי' זה ענין דביקות) לרחם עליה וישב רבינו כך על כסאו לערך חצי שעה ואח"כ התעורר ופתח בד"ק מצינו בגמ' גודל הענין של המלבין פני חבירו ברבים והשי"ת כביכול שומר התורה צריך לפייסה ברבים על עלבונה הגדול, ועתה אני מבטיח לך שיהי' לך ישועה ונתן לה בחזרה כל תכשיטי' וכן הי' שנולד לה אח"כ שני בנים חיים וקיימים ב).

(ב) איתא בסה"ק מאו"ש פ' ראה וד"ז מפורסם

ושמע זאת ודרכו הקודש של רבינו ה' שר"ה אחר תפלת שחרית בעת מכירת העליות הלך לביתו לפוש מעט מעבודתו, ובעת שזה האיש רצה לקנות מפטיר עפ"י צווי רבינו עליו לא הניחו איש השני הנ"ל ששמע זאת והעלה בדמים עד מאוד והלך זה האיש הראשון וסיפר לרבינו שאינו יכול לקנות המפטיר שאיש אחר מעלהו בדמים עד מאד וא"ל רבינו תניח אותו לקנות ואתה תקנה למחר וגם שניכם תוושעו בבנים בעוהש"ת וכן ה' שלשניהם ה' בנים ובני בנים לחיים ולשלום.

(ו) עוד מהנ"ל בעיר זבאריב דר איש א' מאג"ש וה' חשוכי בנים ר"ל ובא לרבינו כ"פ אודות ישועה בבזש"ק פ"א א"ל רבינו תבא זוגתך לכאן (וזה ה' לפלא כי בשום פעם לא אמר זקני רבינו לשום אדם שיבואו אצלו אפילו אם שאלו במכתב אם יבואו צוה להשיב שלא לבא) ובאתה אשתו של הנ"ל על עגלה ביחד עם עוד איזה נשים ולא רחוק מאלעסק יש הר גבוה שנקרא הר הלבן ובעת שנסעה האשה הנ"ל בחזרה מאלעסק נסעו דרך הר הנ"ל ונפלה העגלה עם הנשים מההר אל הבקעה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. וקמו כל הנשים מתחת העגלה בריאים ושלמים וישבו על העגלה ונסעו הלאה וכשנסעו מעט באמצע ההר ראו שחסר על העגלה האשה אשת החסיד הנ"ל שבעבורה נסעו הם ג"כ כי מחמת הרעש ופחד של הנפילה שכחו לגמרי לראות אם ישנם כולם שמחמת הפחד ברחו משם רק אח"כ שנחו מעט וראו שחסרה האשה הנ"ל נעשה רעש גדול ביניהם כמובן והלכו בחזרה למקום הנפילה ומצאו האשה הנ"ל מוטלת על הארץ בריסוק איברים בלי שום נדגוד קל ולקחו אותה על העגלה ונסעו בחזרה לאלעסק ושלחו לקרוא לרופא לבקר אותה ואמר הרופא נואש לחייה כי אין לה תשועה ושלחו דילוג רב לבעלה

(ד) עוד מהנ"ל פ"א בא לפני זקני רבינו איש א' ממדינת רומעניען עם בנו בחור א' שנתאלם פתאום ר"ל וא"ל רבינו שישארו אצלו על ש"ק ובשעת התפלה יעמוד אצלו ובליל שבת כשהתחיל רבינו לומר לכו נרננה אמר בזה"ל לכו ואנחנו נרננה לה' א ותומ"י התחיל הבחור לדבר והתפלל כאחד האדם ואביו נתעלף כשראה הישועה הגדולה בעיניו ואחר התפלה פ' זקני רבינו שכונתו ה' שאמר להחיצונים אתם לכו ואנחנו נרננה לה' אלקינו ומכח זה נתרפא החולה מחליו.

(ה) עוד מהנ"ל איש א' חשוכי בנים ל"ע בא לפני רבינו קודם ר"ה שיתפלל בעדו לישועה ואמר לו רבינו שיקנה מפטיר ביום ראשון דר"ה ויעלה למפטיר ב) ובעוהש"ת יושע בבנים ובעת שא"ל רבינו אלו הדברים ה' אז בתוך הבאים עוד איש א' חשוכי בנים

מפי ספרים ומפי סופרים שיש כח ביד הצדיקים שהולכין בדרך הנביאים למשוך ברכות מעולמות עליונים למי שרוצים וכו' וכן מדור אל דור יש צדיקים ואנשי מופת אשר יש בידם זה הכח כידוע ומפורסם זאת בדורנו וכן יש כח ביד הצדיק למשוך זאת ביד תלמידו (עיין לעיל פ"ג).

(א) וכן מבואר בדבש השדה אות ג' בשם הה"ק רבי ר' שמעון ז"ל בזה"ל דרכו בקודש בשעת קבלת שבת כשהתחיל לכו נרננה אז אמר תיבת לכו בקול, והפסיק מעט אח"כ אמר נרננה וכו' אזי שמענו ממנו ג"כ כוונתו הקדושה בזה כי ידוע דברי חכו"ל בראש ברכות אלמלא נתנה רשות לעין לראות אין כל ברי' יכולה לעמוד כו' אמר אביי אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאגיא כו' וע"ז ה' כוונתו הקדושה כאומר להם לכו ואח"כ אנחנו פה נרננה וכו' ונריעה לצור ישענו.

(ב) עיין בר"ה י"א בר"ה נפקדה שרה רחל חנה.

וכשבא בעלה הלך לזקיני רבינו בבכיות ובקשות כי על פי דברות קדשו באה הנה ועתה שוכבת על ערש דוי כמו מתה ר"ל וא"ל רבינו אל תפחד בעזרת השי"ת יהי' לה רפואה א) והאשה היתה שוכבת כמו גוססת, ואח"כ פתחה עיני' ולאט לאט הוטב לה והלכה על משענתה והיתה שם ששה שבועות ונתרפאה לגמרי, וקודם נסיעתה לביתה אמר זקיני רבינו בזה"ל זאת האשה הי' לה נשמת גבר ולא הי' לי ברירה אחרת רק לחלוף נשמתה ע"כ והבינו האנשים אח"כ שזה המעשה שאירע בנסיעתה מהנפילה וכו' הי' הכל בידיעת רבינו, וכן הי' שברכתו עשה פרי ונפקדה אח"כ בבזש"ק.

(ז) ע"ד מהנ"ל. איש א' בא לאלעסק שהי' חגגר על שתי רגליו והלך על משענים ובא לרבינו לבקש ישועה משמים, וא"ל זקיני רבינו שישליך המשענים הלאה ויאחזו עצמו בהשלחן ויקיף את השלחן ועשה כן, ואח"כ א"ל שיקיף את השלחן בלי אחיזה וכן עשה ואח"כ א"ל שילך עד הפתח. ואח"כ א"ל שילך לאכסניא שלו עם המשענים (רבינו עשה כן כי הי' דרכו להסתיר דבריו הנפלאים שלא יהי' לתמוה בעיני בני אדם וכן עשה ג"כ אצל זה האיש שלא ישתוממו רואיו שראו אותו שבא עם משענים וילך בלעדס) ולמחר יבא בחזרה עם המשענים וכן הי' שבא למחרתו וא"ל רבינו שילך על עליית ביהמ"ד ויניח שם המשענים והלך לו כן ונסע לביתו בלי המשענים כאחד אדם והמשענים הללו הי' מונחים בשם על העלי' עד השריפה הגדולה.

א) ואיתא בסה"ק נוע"א חקת וזה"ל הק' דהנה התורה מרפא לכל ולכאורה אסור להתרפאות בד"ת וכו' והקדושה שנרשם בו ע"י לימוד התורה ע"י יכול האדם הזה לרפאות חולה עכ"ל הקדוש.

(ח) ע"ד מהנ"ל. בעיר אלעסק הי' פרנסת הרבה יהודים שהי' שם גנים גדולים עם פירות שהי' שייכים לערלים והיהודים קני מהם הפירות ומכרו לעיירות אחרות והתפרנסו זמ"ז. פ"א הי' שנה ושנתיים ושלוש שנים שלא גדלו הפירות כלום וע"י נתרששו הנכרים ולא הי' להם מעות לשלם החובות וגם לא לקנות בחניית היהודים ולא הי' בעיר שום מו"מ, ונאספו הרבה בע"ב ובאו חדר"ה לפני רבינו ושפכו שיחם אודות זה הענין והבטיח להם שיוושעו בישיעה רבה (דרכו של רבינו הי' שבחג הסוכות תלה בסוכתו לגוי סוכה הרבה תפוחים עד למאוד) ובשנה הזאת לא נמצאו באלעסק תפוחים לתלות בהסוכה ושלח שליח מיוחד לבראדי לקנות שם שק תפוחים, ואמר באזהרה גדולה שלא לאכול אפילו א' מהם רק לתלות כולם בסוכתו, ומה שיותר תפוחים יתלו בסוכה, יותר תפוחים יהי' בשנה הבאה. ואח"כ בקיץ הבאה הי' כ"כ פירות בהגנים שהאילנות הי' להם קשה לסבול רוב הפירות, ואפי' פירות שדרכם להיות מותלעים כגון גדגניות וכיוצא ובשנה הזאת היו כלם נקיים בלי תולעת והי' לפלא.

(ט) ע"ד מהנ"ל, איזה חדשים קודם הנשואין שלי הי' לי חולה קדחת (פיבער) ר"ל והחולאת עינה אותי כ"כ עד שיבש בשרי על עצמותי פ"א הלכתי לבית קדשו של זקיני פנימה קודם התפלה ביחד עם אאמו"ר הגה"צ ז"ל ובקשתי מלפניו שיתפלל עלי לרפואה וענה לי זקיני הקדוש בלשון קדשו תבא אלי אחר התפלה ותתרפא בעזהשי"ת, וכן הי' שקודם שהניח תפילין דר"ת הלכתי אצלו ואמר לי להניח שתי ידי על השלחן זא"ז והנחתי ואח"כ הניח זקיני רבינו ידיו הקדושים על ידי ובירך

אותי א) כמו חצי שעה. וביני לביני התחיל הקדחת לבער בי ר"ל והי' לי חום גדול והוליכו אותי לביתי וב"ה הוטב לי עד היום הזה שוב לא ידעתי מחולאת כזאת השם ישמרני.

(י) עוד מהנ"ל. פ"א בלילה כשבא אאמו"ר הגה"צ מהרא"א אשכנזי זצ"ל לבית זקני רבינו מצא אותו יושב בעג"ג גדול, ואמר לאאמו"ר עתה בא שליח מזלאטשוב אשר בנו של ידידנו ר' אברהמטשי הוא חולה מסוכן ר"ל ואין לי שום דרך להתפלל עבורו כי תמיד הי' דרכו כשבא לכאן על ימים נוראים נשאר עד אחרי סוכות ובשנה זו נסע לביתו בחוה"מ ולא נשאר על הו"ר, וא"ל אאמו"ר הלא הי' בכאן מיום א' דסליחות עד יום א' דחוה"מ, ותיכף אחר דבורים האלו הסה רבינו את ראשו לאחוריו כדרכו בקודש ונתעכב כך כמו חצי שעה, ואני פסעתי במכיוון בהחדר אילך ואילך כדי לעוררו ולא הועיל והכיתי בידי על השלחן לעוררו כי יראתי שלא יסכן א"ע ח"ו. פתאום אמר לי אל תפחד שאיני יושן, וישב כך עוד שעה קצת ונתעורר וכתב מכתב לר"א הנ"ל שבעזהשי"ת יהי רפ"ש לבנו, ולמחרתו כשבא אאמו"ר לבית קדשו של זקני א"ל אתה פתחת לי דרך תפלה בדבריך להתחלה הוה, ואח"כ כשבא ר"א הנ"ל לאלעסק וסיפר שבנו שב לאיתנו, א"ל רבינו תתן יישר כח לחתני ר' אנשיל שהוא פתח לי דרך תפלה עבורו.

(יא) עוד מהנ"ל ר' אברהמטשי הנ"ל גחלה פ"א בחולי קדחת ר"ל ובא הרבה פעמים לפני רבינו לבקש עבורו לרפ"ש כי החולאת עינה אותו מאד ובטבעו הי' ר"א הנ"ל

אסטניס גדול אין לשער עד שבכל מקום נסיעתו לקח בעמו מאכל ומשתה מביתו וכדומה, ופ"א בתוך ימי חליו הי' שבת באלעסק הימות הקיץ ובסעודה שלישית נתן לו רבינו שיריים מהדגים חתיכה ראויה להתכבד והוא בגודל אמונתו אכל הכל אף שהי' נגד ההרגל שלו ומכש"כ דגים בס"ש בימות החמים ומאז נושע ברפ"ש.

(יב) עוד מהנ"ל, נכדו של רבינו זקני הוא ש"ב הגה"צ ר' שמשון שליט"א אב"ד אלעסק נחלה בימי ילדותו על חולי הילדים בצווארו ר"ל ובשמע"צ הי' כמעט גוסס ובעת שישב רבינו אצל שלחנו הק' ביו"ט כמנהגו באו אז לבית קדשו כלתו הרבנית הצ' מרת יענטא אשת דו"ז הגה"ק מהר"י זצ"ל ואם הילד הה"צ מ' שלאמטשי אשת ש"ב הגה"ק מהרא"מ זצ"ל ובכו מאוד בבכיות רבות אודות הילד החולה שהי' מסוכן וכל האנשים שישבו שם בכו עמהם כי דו"ז הה"ק ר"י הנ"ל הי' לו צער גידול בנים מאוד ר"ל. וזאת הי' בשעה שחסיד א' ר' פנחס שר הפיוט אמונים אשר נאספו. ומחמת הבכיות שלהם פסק מלזמר וא"ל רבינו זקני לזמר החרון בגלל אבות תושיע בנים, וצויה לו לזמר זה החרון הרבה פעמים ובגמר השלחן הלך לבקר את הילד החולה, וכשבא אל פתח הבית עשה בקול גדול הרבה תנועות ותיכף פתח הילד את עיניו והתחיל להקיא ועלתה לו ארוכה א) בעזהשי"ת.

(יג) עוד מהנ"ל איש א' מאנ"ש נחלה מאוד ר"ל על בני מעיו ונסע לוויין לדרוש ברופאים וכשבא לשם אמרו הרופאים שצריכים לעשות לו חיתוך (אפערציאן) וביקש מהרופאים

א) עיין בסה"ק עטרת תפארת ישראל (סאטנוב) פ' ויחי ובפ' נשא ובפ' בלק הענין שמברכין לאדם בידים. כי ר"ת של החמש אצבעות אמה אצבע גדול קמיצה זרת מספר שם יב"ק עיי"ש.

א) עיין בכתי"ק של רבינו פ' בא אשר מלאך רפאל העבדות שלו הוא לשמור את קטני בני ישראל בעולם שלא לתפוס אותן פגעים רעים עכ"ל.

א) עיין בסה"ק עטרת תפארת ישראל (סאטנוב) פ' ויחי ובפ' נשא ובפ' בלק הענין שמברכין לאדם בידים. כי ר"ת של החמש אצבעות אמה אצבע גדול קמיצה זרת מספר שם יב"ק עיי"ש.

שימתינו עוד יום א' שרוצה להתייעץ עצמו עם הה"ק מאלעסק, ושלח דילוג רב מה לעשות אם מסכים לחיתוך, ובלילה ההוא וישן ויחלום שהי' באלעסק ורבינו עשה סעודה וחלק להמסובין שידיים א) ולו לא נתן שישב בריחוק

א) ואיתא בסה"ק אוהב ישראל פרשת משפטים וז"ל השי"ת יברך את לחמו ומימו של הצדיק העובד את ה' וכל מי שיאכל ויטעם אצלו כלום ישלח לו השי"ת מבוקשו הצריך לו כגון רפואה למי שצריך רפואה וכדומה שאר מבוקשים בגשמיות וברוחניות עיי"ש וכן מבואר בסה"ק ייטב לב פרשת וירא [מחז"ז הגה"ק מסיגעט זצ"ל] וז"ל וכן דרך הצדיקים בעת שנותן אוכל לחבאים בצל קורתו מתפלל עבורם כמו שהוא מרחם עליהם ונותן להם לאכול כן ירחם ה' עליהם וימלא אסמיהם בר ומוון ובכל אשר יפנו יצליחו בביתם בלכתם בדרך, ואכילה שנותן להם הוא פועל דמיוני על העתיד עיי"ש, ועיין בסה"ק היכל הברכה מזקיני הגה"ק רבינו מהרי"א מקאמרבא ז"ל, בפסוק וישא משאת מאת פניו כי משאת הוא הסעודה וצורת הצדיק היא על המאכל שאוכל שהוא אור פניו וכן היה מעשה כי רבינו הקדוש רבי ר' זישא ז"ל הי' אצל אחיו רבינו הקדוש רבי ר' מלך ז"ל ונשא המשרת שיריים שלו וראה רבי ר' זישא שהמשרת נושא השירים וראה על השיריים צורת אחיו הקדוש ר' מלך ז"ל, ובזה מפרש שם בהיכל הברכה שאצל יוסף הצדיק עם אחיו הקדושים נאמר וישא משאת שהיא הסעודה השיריים שאכל יוסף הצדיק מאת פניו, שעל השיריים הי' אור פניו של יוסף, אליהם לאחיו הקדושים ודפח"ח וש"י, ועיין עוד בד"ת ח"א אות י"ג שמביא מקור נאמן על שיריים מירושלמי מ"ה פ"ב ה"ל ג' ר"י בצפרא הוי נחית לכנישתא והוי מלקט פירורין ואכיל כו' עיי"ש בד"ת באריכות, ועיין בפדר"א פ"ב ר"א אומר לאחר ששותה אדם כוס של הבדלה מצוה להקיל

מקום והי' רעב מאוד והי' לו עג"נ על שרבינו מרחק אותו מלהשביע רעבונו ופתאום עמד הרבי מכסאו ונתן לו לחם גדול ומעי גדול מבושל ונתן לו לאכול ובשעת אכילה הרגיש רפואה במעי, וזה חלם לו סמוך לאור הבוקר ב) ובהקיצו שאלה אותו המשרתת אותו בחליו מה היה לך בתוך השינה שעשית עם פיך כמו מי שאוכל דבר מה והיה קשה להקיצך ולא השיב לה כלום, ואח"כ בא הרופא לבקרו והתפלא מאוד ואמר שאין צריכין לחיתוך כי הוטב לו לגמרי, ובתוך אחד השיחים הביאו לו דילוג-רב תשובה מרבינו מאלעסק והיה כתוב שם שלא יעשה חיתוך והיה לפלא בעיני הרופא ואמר שזה הרבי בוודאי הוחלף לו המעי מרעה לטובה כי לפי ראות עיני הי' אתמול חולה המעי מסוכן ועתה נתרפא לגמרי, ונסע לביתו בבריאות השלימות.

(יד) עוד מהנ"ל פ"א בשמחת תורה בשעת קריאת חתן תורה אצל פסוקי מיתת משרבע"ה בכה עד למאוד וכן אצל תפלת מוסף, ואחר התפלה הלך אאמו"ר הה"צ ז"ל לחדרו פנימה ומצאו יושב ובוכה ושאל אותו מדוע בוכה היום חותני כל כך הלא יו"ט היום ויש עג"נ לכולנו מבכיות חותני והשיב לו רבינו בזה"ל „בעת שקראתי הפסוק ולא ידע איש את קבורתו בכיתי והרהרתי שאם היו

מעט מים בכוס של הבדלה ושותה כדי לחבב את המצות ומה שישאר בכוס מן המים מעבירו ע"ג עיניו למה משום שאמרו חכמים שיורי מצוה מעכבין את הפרענית, ועיין במס' סוכה לח. פ' ברכה.

ב) עיין במסכת ברכות נ"ה ע"ב ג'. חלומות מתקיימין וא' מהם חלום של שחרית ובמד"ר פ' מקץ איתא כל חלום שהוא סמוך לבוקר מיד הוא בא.